

Poselství evangelia

Ladislav Hejdánek

This is an original record of the following document:

[Křesťané a společnost](#)

jedná se o původní záznam tohoto dokumentu:

[Křesťané a společnost](#)

- ◆ přednáška, česky, vznik: 8. 4. 1968 ◆ poznámka: projev na ustavující schůzi EHIS 9. 4. 1968 v Jirchářích; přednáška nemá autorem daný název; součástí skenů je i zvací dopis pro studenty EHIS, podepsaného Ladislavem Hejdánkem, Jiřím Němcem a Josefem Bohumilem Součkem
- ◆ lecture, Czech, origin: 8. 4. 1968

Poselství evangelia [1968]

1.

7.4. 68

Když Ježíš svolal dvanáct učedníků, aby je rozeslal po Izraeli, dal jim – jak čteme – „moc nad duchy nečistými, aby je vymítali, a aby uzdravovali všelikou nemoc, i všeliký neduh“. Vyzbrojeni touto mocí měli kázat, že se přiblížilo království nebeské (Mat. 10, 147). Při jiné příležitosti odpověděl Ježíš na otázku učedníků Křtitelových: „Zvěstujtež Janovi, co slyšíte a vidíte: slepí vidí, a kulhaví chodí, malomocní se čistí a hluchí slyší, mrtví z mrtvých vstávají, chudým pak evangelium se zvěstuje“ (Mat. 11, 4–5).

Tato slova jsme slyšeli a četli už mnohokrát a jsme nakloněni je brát spíše jako starý dokument než jako závazek pro sebe. Ale když otevřeme svou mysl k tomu, abychom v nich uslyšeli poselství i pro sebe, pro moderního člověka, pro moderní společnost, začínáme chápat zcela nově závažnost a závaznost evangelia. Dnes si zvlášť ostře uvědomujeme, jak mohou „nečistí duchové“ rozvracet nejen individuální lidský život, ale i lidská společenství a celé společnosti. Dnes víme lépe než dříve, co jsou nemoci člověka, neduhy společnosti, co je vina a co je hřích. Evangelium znamená také společenský program: nemoci a neduhy je nutno léčit, nečisté duchy je třeba vymítat. Co to znamená právě dnes? Jakých neotřelých, netradičních slov použít, aby tento úkol před námi vyvstal s veškerou naléhavostí? A jak vyjádřit onen základ, bez něhož by program evangelia musel poklesnout na pouhou údržbu, totiž zvěst, že se přiblížilo království nebeské? Dovedeme oslovit lidi kolem sebe tak, abychom jim ukázali perspektivu, která přináší radost? Dovedeme přijít se slovem, které by lidi osvobozovalo? Víme sami, co to je vlastně ono Ježíšovo radostné poselství a umíme je předkládat všem lidem? Neboť evangelium je jistě poselství a výzva pro všechny, pro celý svět. Jsme s to, předložit naší společnosti v jejích kritických chvílích alternativu, která není pouhým únikem, ale radostným, rozkošným jhem a lehkým břemenem (Mat. 11, 30)? Dovedeme ukázat, co je třeba dělat, aby taková práce lidí netížila, ale osvobozovala, aby nebyla přehlušováním prázdnoty, ale aby znala svou plnost, otvírající se v odpočinutí?

2.

8.4. 68

Základem, na němž se hodláme organizovat, je hluboké přesvědčení, že evangelium je právě dnes důležité, relevantní a že má nejen individuální a soukromé, ale také společenské a veřejné důsledky. Tyto důsledky ovšem nejsou prostě dány, ale živé, napjaté svědomí je musí vždy znovu vyhledávat a rozpoznávat. Evangelium není zákon ani sbírka pokynů či nařízení; evangelium nikdy nevyplňuje resp. nevyzývá k přesnému vyplňování žádného zákona, ale někdy zákon naplňuje, jindy radikalizuje, někdy dokonce ruší. Evangelium nás vede k tomuto svobodnému vztahu nejen k zákonu možížiskému, k tóře, ale ke každému lidskému zákonu, ke každému souboru daných nařízení nebo zvyklostí, ke všem navyklým a zaběhaným strukturám lidského soužití. V tom je evangelium nenahraditelným zdrojem svobody k tomu, abychom na sebe brali právě nové závazky, abychom nově a hlouběji chápali svou odpovědnost, abychom nezaslepeni a nesvázáni tím, co nás tíží a tlačí v dané chvíli, vykročovali vstříc novým povinnostem, které nám nikdo neukládá a nevnučuje, ale které na sebe sami bereme ze svobodného rozhodnutí a kterým rozumíme jako svému poslání. Evangelium nás vede k tomu, abychom po příkladě Ježíše Nazaretského směřovali vždy tam, kde je člověk a společnost v nouzi a v neštěstí, abychom nabídli svou pomoc; abychom člověku, obtíženému vinami,

dovedli přinést zvěst odpuštění; abychom hladovým dali jíst a žíznivé abychom napojili; abychom měli oči otevřené pro ty, kteří hladovějí a žízní po spravedlnosti; abychom na sebe brali břemena druhých a byli nablízku těm, kteří jsou osamoceni nebo bez pomoci. Evangelium nevede člověka po cestě sebezdokonalování, ale po cestě služby. Když budeme podpírat slabé a když budeme pomáhat potřebným, nebudeme to činit proto, abychom pracovali takto na sobě a abychom sami sebe zdokonalovali, ale proto, abychom účinně podpírali a skutečně pomáhali. Proto nechceme důsledky evangelia omezovat na oblast individuální etiky, ale chceme jim rozumět jako programu cílevědomé, rozumně uvážené a promyšlené praktické činnosti, která se neobejde bez rozsáhlé intelektuální přípravy, organizačních opatření a zejména práce ve skupinách.

3.

Protože nejde na prvním místě o nás, o naši zdatnost ani o to, abychom se právě my individuálně nebo skupinově osvědčili a tak nabyli na pověsti, nýbrž o to, aby se udělalo to, co se má udělat, aby bylo pomoheno těm, kterým se má pomoci atd., pak je zřejmé, že musíme být hotovi ke spolupráci na každém díle, které směřuje k tomu, co i nás zavazuje, aniž bychom se všetečně ptali, ve jménu čeho je toto dílo uskutečňováno. Kdo nejde proti nám či lépe proti tomu, oč nám jde, nechť jde s námi a my s ním. Křesťan se může a má podílet na každé práci a na každém podnikání, jejichž cíle obstojí ve světle evangelia, ať se jich účastní kdokoli a ať byly zahájeny z jakýchkoli předpokladů a motivů. Skutky jsou rozhodující, ne motivy ani subjektivní přesvědčení. Podobně nesmíme klást žádné překážky těm, kteří chtějí spolupracovat na díle, které jsme my začali. Chceme být otevření takové spolupráci dokonce i na půdě našeho vlastního hnutí a nehodláme stanovovat takové spolupráci podmínky, např. vyznání víry nebo přijetí naší báze. K obojímu nás vede jistota, že jednota všech je základní perspektivou všeho našeho počínání. Tato jednota má zaslíbení, které nás zcela konkrétně zavazuje, abychom jí nebránili žádným svým nadřazováním a vyvyšováním. Jsme přesvědčeni, že tam, kde se sejdem ve společném díle, v praktickém plnění úkolů, které stojí před námi právě tak jako před těmi, kteří nevycházejí z evangelia, nemá rozdílnost našich východisek poslední závažnost a není překážkou. Tím nehodláme nijak relativizovat své vlastní přesvědčení a svá východiska. Domníváme se, že cesta k jednotě nemůže spočívat v tom, že jeden názor bude uznán za pravý a všechny ostatní že musí být opuštěny. Proto vítáme rozhovor nejen o praktických záležitostech, ale také o principech. Jsme přesvědčeni, že teprve v rozhovoru s jinak orientovanými křesťany nebo i nekřesťany porozumíme sami sobě a svým pozicím, které nehodláme opouštět a k jejichž opuštění nehodláme vést ani druhé. Pokud jsme křesťané, jsme členy různých církví. Naše hnutí bude sice organizačně plně na církvích nezávislé, ale naprosto nehodlá oslabovat, nýbrž naopak posilovat loyaltu členů k jejich vlastním církvím. Tuto ekumeničnost chápeme velmi široce, tedy také ve vztahu k těm, kteří nejsou křesťany nebo se za ně nepovažují. I když organizaci, kterou chceme založit, chápeme jako křesťanskou a nehodláme nijak otupovat výrazně křesťanský charakter svého úsilí, jsme nejen otevření širší spolupráci, ale chápeme svůj směr a své cíle jako příspěvek k cestě vskutku univerzální, cestě pro všechny, cestě všeho světa. Nechceme být v zajetí partikulárnosti svého pojetí křesťanství a chceme je konfrontovat i s jinými pojetími, křesťanskými i zdánlivě nebo skutečně nekřesťanskými. Chceme tomu dát i organizační výraz tím, že pro běžné členství (prosté) v našem hnutí nebude nutné podepsat křesťanskou bázi; ta bude závazná jen pro řádné členství. (Práva budou v obou typech členství po organizační stránce stejná, s výjimkou rozhodování o stěžejních věcech ideových, o programovém zaměření celé práce atd.)

4.

Chceme-li ve své práci položit zvláštní důraz na společenské důsledky evangelia a na jeho veřejné působení, musíme se stručně zmínit i o vztazích naší organizace k politice. Nehodláme být politicky neutrální anebo doporučovat apolitičnost; politického života se chceme svobodně účastnit, politickou situaci hodláme společně analyzovat a hodnotit. Naše veřejné působení bude tedy politické; nehodláme však své působení opírat žádným způsobem o moc. Právě tak, jako naše organizace nemá být náhražkou církví, nemá být ani náhražkou politických stran. Spolupracovat však mohou stejně tak příslušníci různých církví, jako příslušníci různých politických stran nebo nestraníci. Nejsme a nehodláme být zájmovým společenstvím, nehodláme sledovat partikulární ani společné zájmy křesťanů, nemíníme žádným způsobem stavět křesťany jako jednu část společnosti proti ostatním jejím částem. Nehodláme proto být organizací, pracující na masovém základě, která by si dodávala váhy počtem svých členů. Důvěřujeme moci pravdy a přesvědčivého argumentu; proto máme v úmyslu založit své politické působení na důkladném poznání situace ve světle pravdy a na přesvědčování veřejnosti rozumným vyložení stanoviska, a to všemi dostupnými komunikačními prostředky.

5.

Po organizační stránce si představujeme, že budeme pracovat na třech rovinách, totiž mezi středoškolskými studenty, mezi vysokoškoláky a mezi ostatní inteligencí. Na každé rovině plánujeme vedle pravidelných (nejspíš týdenních) schůzek odbornější resp. určitým směrem zaměřené semináře a studijní skupiny, veřejné schůze a besedy, čas od času veřejné kampaně v důležitých otázkách apod. Kromě podniků, pořádaných místními skupinami (sdruženími), plánujeme podniky širší, společné několika skupinám nebo přímo celostátní; mezi ně budou patřit letní a zimní konference, letní tábory (též mezinárodní), brigády (rovněž s mezinárodní účastí), atd. Řadu věcí chceme podnikat společně s jinými organizacemi, bude-li to účelné a možné. Chceme požádat některé církve (především katolíky a evangelíky, snad i Čechoslováky), aby vyhradily v některém svém kostele místo a čas ekumenickým bohoslužbám. Chceme navázat styky s příbuznými organizacemi v celém světě. Budeme-li mít prostředky, chceme uvažovat o vlastním edičním oddělení, o vlastním časopisu a jistě alespoň oběžnících. Zpočátku budeme mít asi potíže s tím, kde se shromažďovat; doufáme, že nám vyjdou vstříc církve nebo jiné organizace.

Chtěl bych ještě alespoň poznamenat, že je vysoce pravděpodobné, že nám bude umožněna účast na různých konferencích v zahraničí, že se budeme moci podílet na výměně studentů apod. Velice nám bude záležet na tom, aby byli k cestám vybíráni právě nejschopnější a ti, do jejichž práce v budoucnu budeme moci klást své naděje. Nehodláme korumpovat své členy žádnou konkurenční cestovní kancelář, ani kdyby to slibovalo finanční výhody pro organizaci. Chceme se obejít s minimem pracovních sil; nehodláme budovat žádný sekretariát, zvláště zpočátku na to nebudeme mít prostředky. Chtěli bychom však všemi silami podporovat tvůrčí práci všeho druhu; najdeme si časem možnosti, jak takovou podporu uskutečňovat. V celé své činnosti chceme být pamětlivi Ježíšova příkazu: darmo jste vzali, darmo dejte! (Mat. 10, 8)